

Terveydenhuoltotutkimuksen päivät 2011

Sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudistus

Oskari Auvinen
Kansliapäällikkö, Pirkkalan kunta

Sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudistus

I. Yleistietoja Pirkkalasta

II. Näkemyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä, kehittämistä ja valvontaa koskevan lainsäädännön uudistamisesta

Puhujan tausta

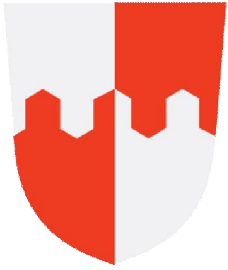
Koulutus: Yhteiskuntatieteiden maisteri
Täydennyskoulutus: Sosiaali- ja terveysjohtamisen PD-tutkinto
2003-2006
Sosiaali- ja terveysjohtamisen MBA, 2010-2012

Työpaikkoja: Tampereen kaupunki, lastensuojelun eri tehtävät 1995-2000

Kangasalan kunta, sosiaalityön johtaja, 2000-2003
vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja, 2004-2007

Pirkkalan kunta, perusturvajohtaja 2007-2010
kansliapäällikkö 2010-

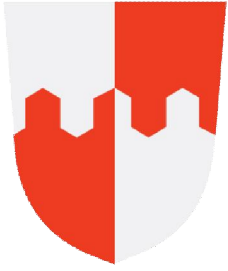
Pirkanmaan liitto, selvitysmies, 2010

Faktoja Pirkkalasta

- Asukkaita 17 648 (31.8.2011)
- Pinta-ala 104 km², josta maata 81 km²
- Tuloveroprosentti 20
- Työttömyysaste 7,4 %

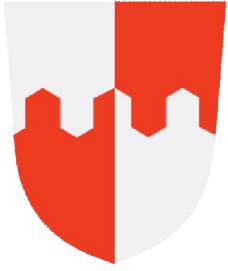
Näkemyksiä järjestämisläistä

Riidatonta on, että kuntatalouden kiristyminen edellyttää muutoksia niin kuntarakenteeseen kuin palvelurakenteeseenkin.

Kuntatalouden rooli kestävyysvajeen hankskaamisessa on keskeinen.

Kuntalaisten eriarvoisuus sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta edellyttää korjaustoimenpiteitä.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelutuotannon kehittäminen olennaista.

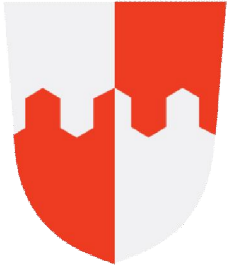

Näkemyksiä järjestämislaita

Koska sosiaali- ja terveydenhuolto on kuntien laajin toimiala, tulee sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön uudistustyö ja kuntalain uudistustyö sovittaa yhteen keskenään.

On huomioitava myös kunta- ja palvelurakennemuutoksen myötä toteutetut ratkaisut tarkoituksenmukaisella tavalla.

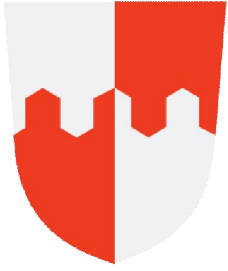
Paras-hankkeen yhteydessä on tehty paljon arvokasta työtä, jota on hyödynnettävä.

Näkemyksiä järjestämislaita

On helppoa yhtyä työryhmän esittämiin tavoitelinjauksiin:

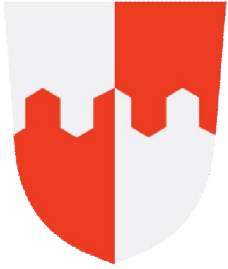
1. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen lähtökohtana on yhdenvertaisuus
2. Sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmä toimii asiakaskeskeisesti
3. Sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan tavoitteena on vaikuttavuus ja kustannustehokkuus
4. Sosiaali- ja terveydenhuolto on alana vetovoimainen

Näkemyksiä järjestämislaita

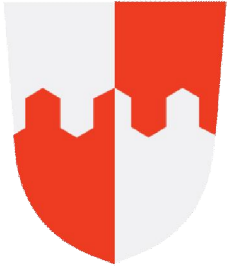
Helppoa on yhtyä myös rakennelinjauksiin:

1. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä on päätettävä demokraattisesti.
2. Sosiaali- ja terveydenhuolto on järjestettävä yhtenä kokonaisuutena.
3. Sosiaali- ja terveydenhuollon on oltava osa muuta yhteiskunnallista päätöksentekoa.
4. Järjestämis- ja rahoitusvastuun on oltava samassa organisaatiossa.

Näkemyksiä järjestämislaita

5. Sosiaali- ja terveydenhuolto on järjestettävä nykyistä laajemmilla väestöpohjilla.
6. Sosiaali- ja terveydenhuollon tuottamisessa on otettava huomioon alueelliset erityispiirteet.
7. Erilaiset tuotantotavat on mahdollistettava.
8. Palvelujen jatkuva kehittäminen on osa järjestämistä ja sitä tulee tukea alueellisesti ja valtakunnallisesti.
9. Kansallisella ohjauksella on varmistettava väestön yhdenvertaisuus, oikeusturva ja palvelujen laatu.

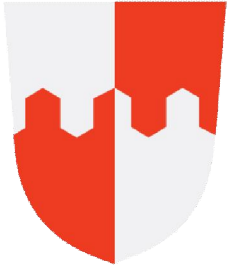

Näkemyksiä järjestämislaista

Mutta järjestämisen vaihtoehtoihin se yksimielisyys päättyikin.

Vaihtoehdot

kuntarakenteelle ovat:

Näkemyksiä järjestämislaista

A: KAKSITASOINEN KUNTA- JA ALUEMALLI

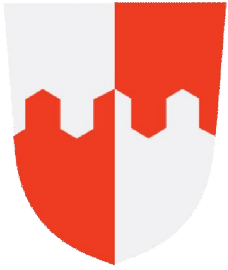
Perustasosta vastaavia kuntien muodostamia alueita tai suuria kuntia olisi yhteensä vajaasta 20 noin 50:een ja erityistasosta vastaavia alueita 5.

B: KAKSITASOINEN KUNTAMALLI

Kuntia olisi noin 30-50 ja yhteisistä erityistason palveluista vastaavia alueita 5.

C: YKSITASOINEN KUNTAMALLI

Perus- ja erityispalveluiden järjestämisestä vastaavia kuntia olisi alle 20.

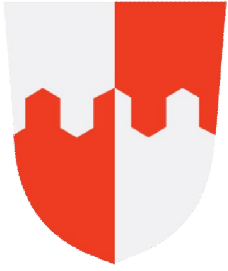

Näkemyksiä järjestämislaista

Diagnoosi ratkaisujen hakemisen tarpeesta on kunnan näkökulmasta oikea, mutta lääke väärä.

Nyt ratkaisua keskitytään hakemaan ensisijaisesti rakenteista, vaikka kyse on ennen kaikkea yhteiskunnan tarjoamien palvelujen määrän ja yhteiskunnan kantokyvyn suhteesta.

Karpalomäen nousua ei hoideta kuntien määrää vähentämällä, vaan vähentämällä kuntien kuormaa.

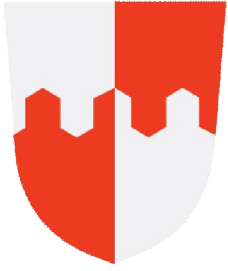
Näkemyksiä järjestämislaita

Rakenneratkaisussa on kuntien kokonaistalous huomioiden tarjolla vain 3-5 % ratkaisupotentiaali.

Kuntien palveluvelvoitteiden uudelleen arvioimisessa on tarjolla 80 % ratkaisupotentiaali.

Arvokeskustelun sijaan tarvitsemme priorisointikeskustelua.

Keskeinen kysymys on, missä kulkee yksilön ja yhteiskunnan välisen vastuun raja.

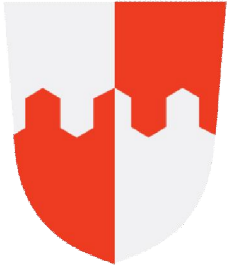

Näkemyksiä järjestämislaita

Kestävyydevajetta ei hoideta vain yksikkökoko kasvatamalla, koska suurten yksiköiden tuotantokustannukset ovat keskisuuria korkeammat.

Yhden lääkkeen, suurten kuntien, tarjoaminen kestävyysvajeen hoidoksi on myös suuri rakenteellinen riski.

Kaikki puolueet ovat irtisanoutuneet kuntauudistuksen yhteydessä pakkoliitoksista, joten pakkoliitosreformia ei siis todennäköisesti tule.

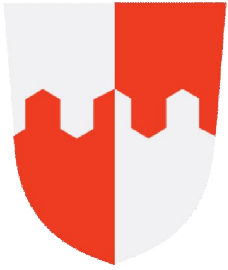

Näkemyksiä järjestämislaita

Siksi on perusteltua pohtia järjestämislain edetessä vielä kerran malleja, joiden voima on enemmän kuntien vapaaehtoisuudessa kuin pakossa.

Rakenteisiin keskittymisen sijasta olisi vastuullista, että kuntien tehtävistä ryhdyttäisiin käymään laajaa keskustelua.

Tarvitsemme ensin kuntien tehtäväreformin ja vasta sitten rakennereformin.

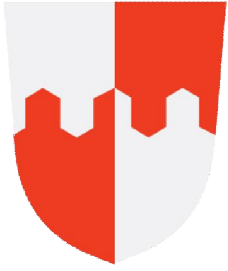

Näkemyksiä järjestämislaista

Kestävyyssvajeen hoitaminen on kuntien ja valtion yhteinen haaste.

Vastakkainasettelu on hedelmätöntä, on haettava ratkaisua eikä ongelmia.

Siksi ratkaisu on haettava yhdessä.

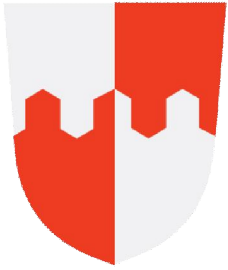

Näkemyksiä järjestämislaita

Kunnallinen asukkaiden itsehallinto on perustavaa laatua oleva arvo.

Palvelujen järjestämisvaateen lisäksi kuntaa ohjaa demokratian perusvaade. Se on huomioitava tehokkuusvaatimuksen lisäksi.

Siksi kuntien lukumäärän näin radikaaliin vähentämiseen on suhtauduttava kriittisesti.

Näkemyksiä järjestämislaista

Vaihtoehtoinen kehittämistie tulisi valmistella, painottaen seuraavia näkökulmia:

1. Kuntien tehtävien uudelleen arvioiminen, ehdotus ja päätös niiden supistamisesta
2. Arvio tämän jälkeen kuntien palvelutarpeesta
3. Uuteen palvelutarpeeseen perustuva kuntarakenteen suunnittelu yhteistyössä kuntien kanssa
4. Muutosten toteuttaminen pääsääntöisesti vapaaehtoisuuteen perustuen

Kiitos!